

10/206

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA

28 Haziran 2004

Basın-yayın ya da yaygın kullanılan sözcükle medya, bir ülkenin demokrasisinin aynasıdır. Basın-yayın, yasama, yürütme ve yargı erkine ek olarak, demokratik bir yönetimde, dördüncü güç olarak tanımlanır. Doğru ve güvenilir haber almak yurttaşın bilgi edinme hakkının en önemli bölümüdür; bu nedenle basın-yayın kamusal bir görev sayılmaktadır. Tarafsız, bağımsız ve özgür bir basın-yayın ortamının varlığı, siyasal, toplumsal ve ekonomik gelişme açısından yaşamsal sayılır. İletişim teknolojisindeki gelişmelerin de katkısıyla, basın-yayın dünyası sürekli değişim geçirmekte ve bu nedenle de önemi ve etkisi her gün artmaktadır.

Ülkemizde, basın-yayın sektörünün çağdaş demokrasinin gerektirdiği özellikleri taşıyıp taşımadığı sürekli olarak tartışılmaktadır.

Bu bağlamda:

1. Medyada, demokratik bir toplum için gerekli olan, çoğulcuğu, yansızlığı ve bağımsızlığı sağlayacak mülkiyet yapısının bulunup bulunmadığının;
2. Sektörde rekabet durumu; tekелci ya da yarı tekелci piyasaların geçerli olup olmadığının;
3. Gazete ve tv sahiplerinin, başta bankacılık olmak üzere, diğer ekonomik faaliyetleri ile sektörün kamusal görevlerinin ne ölçüde bağdaştığının;
4. Medya sahiplerinin hükümetle olan iş ilişkilerinin, haberlerin seçimine, köşe yazılarına ve yorumlara yansıyor yansımadağının;
5. Sektörde çalışanların sendikal ve sosyal haklarının; iş güvenceleri ve ücretleri de dahil, durumunun ve bunun sektörün işleyişine nasıl yansıdığının;
6. Son aylarda yaşanmakta olan basın-yayındaki mülkiyet değişimlerinin içeriğinin ve bunun sektör üzerindeki olası etkilerinin

incelenmesi ve bu konuda gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasına olanak sağlanması amacıyla, Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını istiyoruz.
Saygılarımızla.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK
Ankara Milletvekili

Yakup Kepenek

1. Yakup KEPENEK-Ankara
2. Hüseyin ÖZCAN-Mersin
3. Uğur AKSÖZ-Adana
4. Mehmet PARLAKYİĞİT-Kahramanmaraş
5. Osman ÖZCAN-Antalya
6. Hasan ÖREN-Manisa
7. Vahit ÇEKMEZ-Mersin
8. Ali Rıza GÜLÇİÇEK-İstanbul
9. Mehmet Ziya YERGÖK-Adana
10. İsmail DEĞERLİ-Ankara
11. Yavuz ALTINORAK-Kırklareli
12. Şefik ZENGİN-Mersin
13. Atilla BAŞOĞLU-Adana
14. Ersoy BULUT-Mersin
15. Mehmet Vedat YÜCESAN-Eskişehir
16. Muharrem ESKİYAPAN-Kayseri
17. Halil TIRYAKİ-Kırıkkale
18. M.Akif HAMZAÇEBİ-Trabzon
19. Sıdika SARİBEKİR-İstanbul
20. Mehmet KARTAL-Van
21. Gürol ERGİN-Muğla
22. Kemal KILIÇDAROĞLU-İstanbul
23. Mehmet Mesut ÖZAKCAN-Aydın
24. Ahmet ERSİN-İzmir
25. Ali ARSLAN-Muğla

GEREKÇE

1.Bir toplumun demokratikleşmesinde basın-yayının etkin ve olumlu katkılarının önemi yadsınamaz.

2.TBMM geçen yıl çıkardığı ve bu yılın 24 Nisan ayında yürürlüğe giren ve kamuoyunda “Bilgi Edinme Hakkı” olarak adlandırılan yasayla bu alanda önemli bir adım atmıştır.

3.Sektörde mülkiyetin belli ellerde toplanmasının tekelci ve yarı tekelci piyasa yapıları oluşturacağı açıktır. Bu olgunun, basın-yayının, tarafsız, bağımsız ve özgür olmasını olumsuz yönde etkileyeceği bilinen bir gerçektir.

4.Türkiye kamuoyu, çoğu kez, değişik medya gruplarının karşılıklı olarak bir birini suçlamasına tanıklık etmekte, haber, yorum ve yazı olarak kamu hizmeti vermesi gereken alanlar, özel çıkar amacıyla kullanılabilir.

5.Özellikle de kimi medya sahiplerinin, başta finansman olmak üzere diğer ekonomik faaliyetlere girmiş olmalarının sektörün kamu hizmeti özelliği ile ne ölçüde bağdaştığı da ayrıca incelenmesi gereken önemli bir konudur.

6.Son aylarda bir kısım gazete ve televizyonların mülkiyetinin TMSF’ye geçmesiyle birlikte bu sektörde:

a.Hükümetin elinde önemli bir medya gücü toplanmış bulunmaktadır;

b.Yeni mülkiyet yapılanmasının nasıl olacağı konusu, örneğin RTÜK ile TMSF arasında tartışma konusu olmaktadır.

7.Basın-yayın çalışanlarının tamamına yakını sendikasız çalışmaktadır. Bu olgu, çalışanların ücretlerini ve sosyal haklarını olumsuz yönde etkilediği gibi, haberlerin seçiminde, köşe yazılarında ve yorumlarda, tarafsızlığı, bağımsızlığı ve özgürlüğü zedeleyerek toplumun doğru bilgi, edinmesini de engelleyebilecek boyutlara ulaşmaktadır.

Bu konuların araştırmasıyla ülkemizde basın-yayın sektörünün çağdaş demokrasinin gereği olan bir yapıya kavuşmasını sağlayacak yasal düzenlemelerin yapılmasının da yolu açılmış olacaktır.